

Uwagi wstępne

Podjęcie zagadnienia „Szkoda niemajątkowa i jej naprawienie. Analiza prawno-porównawcza” jest uzasadnione społeczną doniosłością tego zagadnienia. Szkoda niemajątkowa i jej naprawienie jest szeroko komentowanym tematem w polskim piśmiennictwie. Zauważalny jest jednak brak szerszego opracowania pod kątem prawno-porównawczym. Ponadto instytucja szkody niemajątkowej znajduje się w fazie ewolucji. Co za tym idzie, korzystanie z dorobku innych systemów prawnych może ułatwiać wyznaczenie dalszego kierunku tej ewolucji w polskim systemie prawnym oraz nie wpadać w pułapki, z którymi zmagają się poszczególne systemy prawne.

Celem badawczym niniejszej monografii jest porównanie polskiego systemu prawnego do francuskiego i hiszpańskiego w taki sposób, aby wykazać podobieństwa i różnice między nimi. Rozważania tego rodzaju mogą stanowić impuls do dyskusji na temat reformy niektórych rozwiązań przyjętych na gruncie polskiego prawa cywilnego. Jak zostanie wykazane w następnych rozdziałach niniejszej monografii, francuskie i hiszpańskie regulacje znacznie różnią się od polskich. Liberalne ujęcie prawnie doniosłej szkody niemajątkowej w systemie prawa francuskiego i hiszpańskiego może stanowić interesujący punkt odniesienia dla polskiego ustawodawcy. Może wyznaczyć inną, szerszą perspektywę dla problematyki szkody niemajątkowej i jej naprawienia. Może także pozwolić uniknąć błędów popełnionych przez systemy prawne Francji i Hiszpanii oraz kosztów z nimi związanych.

Książka została podzielona na pięć rozdziałów. Dla przejrzystości rozważań autorka – w określonym zakresie – zastosowała taki sam model opisu analizowanej instytucji w polskim, francuskim i hiszpańskim systemie prawnym.

Pierwszym z nich jest „Ochrona wartości niemajątkowych w systemie prawnym”, gdzie autorka zarysowała pokrótce tło historyczne oraz uwarunkowania konstytucyjne ochrony wartości niemajątkowych w systemach prawnych polskim, francuskim i hiszpańskim.

Drugim, a zarazem najobszerniejszym rozdziałem jest „Szkoda niemajątkowa i jej naprawienie w polskim systemie prawnym”. Autorka zawarła w nim

rozważania ogólne dotyczące funkcji odpowiedzialności odszkodowawczej, pojęcia szkody i jej podstawowych kategorii oraz naprawienia szkody, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowych regulacji (zarówno kodeksowych, jak i pozakodeksowych) dotyczących naprawienia szkody niemajątkowej w polskim systemie prawnym. W tym rozdziale poruszyła także problematykę oznaczenia rozmiaru świadczenia należnego z tytułu naruszenia wartości niemajątkowych i jego standaryzację.

Trzeci z rozdziałów nosi tytuł „Szkoda niemajątkowa i jej naprawienie we francuskim systemie prawnym”. Autorka rozpoczęła rozważania od zreferowania, jak we francuskim systemie prawnym kształtują się funkcje odpowiedzialności odszkodowawczej, pojęcie szkody i jej podstawowe kategorie, ze szczególnym naciskiem na szkodę niemajątkową. Następnie przedstawiła sposoby naprawienia szkody, przede wszystkim szkody niemajątkowej oraz kwestię oznaczenia rozmiaru świadczenia należnego z tytułu naruszenia wartości niemajątkowych i jego standaryzację we francuskim systemie prawnym.

Czwarty rozdział o tytule „Szkoda niemajątkowa i jej naprawienie w hiszpańskim systemie prawnym” przybrał podobną strukturę do rozdziału III. W nim również autorka rozpoczęła rozważania od zreferowania funkcji odpowiedzialności odszkodowawczej, pojęcia szkody i jej podstawowych kategorii, w szczególności szkody niemajątkowej. Następnie przedstawiła sposoby naprawienia szkody, w szczególności szkody niemajątkowej oraz kwestię oznaczenia rozmiaru świadczenia należnego z tytułu naruszenia wartości niemajątkowych i jego standaryzację w hiszpańskim systemie prawnym.

Piąty rozdział stanowi podsumowanie wcześniej przeprowadzonych rozważań. Autorka przedstawiła w nim podobieństwa i różnice w zakresie regulacji szkody niemajątkowej i jej naprawienia w polskim, francuskim i hiszpańskim systemach prawnych. Wykorzystując to zestawienie, formułuje kilka postulatów *de lege ferenda*. Mają one wskazać, w jakich aspektach przydatna byłaby reforma systemu naprawienia szkody niemajątkowej w polskim systemie prawnym.

W niniejszej monografii zastosowana została metoda dogmatyczno-prawna, metoda prawnoporównawcza, a także, pomocniczo, historycznoprawna.